

2011. február 18. - **Arról, hogy a hunok milyen embertípushoz tartoztak, szinte máig éles tudományos vita folyik.**

A finnugristák azt szeretnék ránk erőltetni, hogy az ázsiai hunok mongoloid jellegűek voltak, de az eddig előkerült bizonyítékok nem támogatják újabb fiktív elméletüket. Cikkemben röviden összeállítottam a mongol és burját kutatók véleményét, illetve hivatkozom néhány olyan kínai forrásra, amely valós információk alapján, helyszíni szemle alapján és nem az íróasztal mögül jellemezte szomszédjaikat.

Magasak és szép arcúak

Először is olvassuk végig a kínai források hunokról szóló adatait! A Jin shu kínai krónika 101, 103, 130. fejezete, de a Wei shu is leírja a déli hunok egyik legnagyobb főkirályának a külsejét. Eszerint „Liu Jüan arca fenséges, 8 csi 4 cun magas (193-198 cm) volt, hajának hossza elérte a 3 csit és 6 cunt. Külsőleg nem közönséges kinézetű. Testvérbátyja, Liu He 8 csi magas (184-188 cm), szép arcú, bátor szívű.” A déli hunokat összefogó, és a térségben a 4. században újra hatalmas hun államot újraalapító Liu Jüanról a fenti forrás még tudni vélte, hogy világos szemöldökű volt és szeme vörösesen fénylett. A leírások alapján nem volt dús szakáll, de haja hosszan lecsüngött, valószínűleg ez volt akkoriban az aktuális férfidivat. Ne csodálkozzunk ezen, hiszen még a kora újkori magyar főnemeseink, de a mongol Dzsingisz kán is hosszú haját viselt. Egy másik hun nemesről, Liu Jinről a kínaiak tudni vélték, hogy 10 évesen már 5 cun magas volt (172-177 cm) szemöldöke és halántéka bozontosnak tűnt. Amikor elérte a felnőttkort, olyan különlegesen szép arcúvá vált, hogy mindenki megcsodálta. Ő is nagy növésű volt, a kínai méretek szerint 8 csi 2 cun magasságot ért el (188-193 cm), haja pedig olyan hosszú volt, hogy sarkáig ért. Ezen kívül testi erejét is megdicsérte a kínai krónikás, szerinte nyíllal és íjjal csodálatosan lőtt és hatalmas volt ereje. Mintha Toldi Miklós hun rokonáról írták volna a jellemzést! A feljegyzések nemcsak egyszeri, kirívó esetről számoltak be, hanem a fentieket később élt hun királyokról is tudni vélték. A Nagy Hszia dinasztiát 407-ben megalapító Helian Boboról (eredetileg Liu Bobo) is feljegyezték, hogy nagyon magasra nőtt, 8 csit és 5 cunt tett ki (195-200 cm). A kínaiak szerint ő is bölcs és szép arcú volt.

A fenti kínai források tehát reális képet festettek északi szomszédjaikról, az uralkodó nemzetség tagjait magasnak írták le, kiemelték hosszú hajukat, szép arcukat és különleges erejüket. Az európai szerzők közül egyedül Prizkosz rétor festett valós képet a hunok kinézetéről, aki követségben járt Attila udvarában, de ő sem tudta ennyire alaposan leírni a hun udvari embereket.

Hun ábrázolások

Ha a nojon úli (oroszosan: Noin ula) hun kurgánsírok ábrázolásait vesszük alapul, és ahhoz hozzáillesztjük a közép-mongóliai uralkodói sírleleteket, akkor elég világos kép rajzolódik ki előttünk: a hunok vezetői, vagyis a Maotun (Bátor) ága europid jellegű volt! Természetesen, minden hatalmas birodalom elég sokféle népből tevődött össze, de az állam arculatát mindig a vezető nemzetség határozza meg, éppen ezért a hun-magyar rokonság kapcsán nekünk a vezetőket, a döntéshozókat kell kutatnunk. Egyébként a hunok europid jellegét nem mások, mint a közép-ázsiai és az észak-indiai hun pénzek is igazolják, ahol az uralkodók képmásai egyértelműen európaiak!

Új antropológiai eredmény

D. Tümen mongol antropológus és kutatócsoportja az egykori mongol birodalom központi részein vizsgálta meg az ott élt emberek koponyáit a neolitikumtól egészen a középkorig. A Bajkál-tavat, az Ordoszt, az Altaj-vidéket és Mandzsúriát magába foglaló térség embertani leleteiből világosan kiderült, hogy az ún. „kaukázusi” (ezek is szkíta jellegűek lehetnek!), vagyis európai arcok főleg Közép-Ázsiában, az Altajban, Dél-Szibériában valamint Nyugat-Mongóliában tűntek fel, mongoloidok pedig a Bajkál-Amur térségben, az orosz Távol-Keleten, Belső-Mongóliában és Mongólia középső-északi vidékein terjedtek el. Természetesen, sok helyen kialakultak köztes típusok is.

A fenti átfogó kutatás igazolta azt –ami egyébként kivehető a mai mongol arcokon is - hogy az europid és a mongoloid jelleg közti határ a mai Mongólia középső részénél húzódott, tehát a hozzánk közelebb eső Altaj-hegység, valamint az egykori nagy sztyeppei birodalmak központjai mind az „europid” területre esnek. **Obrusánszky Borbála**